

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Conceptus mali ulteriùs declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SEXTA.

Conceptus mali ulterius declaratur.

I. Privatio, non subiecto tantum, sed etiam rei qua privatur est mala.

EX his inferitur, privationem alicujus rei esse malam, non tantum subiecto, ut negatio caloris est mala igni, sed etiam rei qua privat. Quare (licet questio forte sit de modo loquendi) sicut in materia de actibus humanis dixi destructionem rei esse illi violentam, ita & modò puto posse eadem dici malam; sicut enim esse est rei bonum, ita non esse est malum. Deinde, illa quæ disponunt ad destructionem rei, quò immediatius ad eam disponunt, censentur pejora, quod arguit ipsam destructionem esse malum Physicè maximum.

II. Quæratione malum debet esse in bono, tanquam in subiecto.

Verum est quidem, ut hæc omnia alicui propriè competant debere illam extitisse, quo sensu dicitur malum debere esse in bono tanquam in subiecto: quod licet de malo partiali, ut plurimum intelligatur, potest tamen & de malo subiectum ipsum bonum tollente intelligi, in quo in instanti destructionis desinitio est denominativè, quatenus scilicet denominat rem illam desinentem: sicut namque extitisse sufficit ad alias denominationes in instanti desitionis, injuria scilicet & similitum; unde si Angelus alium Angelum aut hominem destruere posset in instanti, nullus opinor negabit quin ei illo instanti faceret injuriam, licet in illo non existat, sed ad hoc sufficit immediatè antè extitisse, ita eodem modo loqui in præfenti possumus de malo? Et hoc sensu intelligendum existimo Sanctum Augustinum citatum, & Sanctum Thomam q. 5. de potentiâ art. 3. dum nonnulla his contraria subinde insinuat, de quare tamen jam plura subijciam.

Ad varias denominationes sufficit rem immediate extitisse.

III. Mens S. Thomæ.

Circa mentem itaque sancti Thomæ nihil certi videtur statui posse; ita enim scripsit, inquit P. Gra-

nado hic, tract. 1. Disp. 1. sect. 1. num. 6. ut credi possit eum utramque sententiam esse sententiam. Unde Vasquez ambiguum ait hac in parte esse sancti Doctoris mentem: hic enim quæst. 18. art. 1. & quæst. 71. art. 6. quæst. item 73. art. 3. ad secundam, & primâ parte quæst. 18. art. 4. & alibi sæpè insinuare videtur, formale seu malitiam peccati consistere in privatione boni; item malum esse diminutionem boni, & alia hujusmodi. Respondetur tamen cum Cajetano hic, quæst. 18. art. 6. & q. 71. art. 6. S. Thomam sæpè favere nostræ sententiæ, tum quia in 2. d. 34. quæst. unica, art. 2. docet ex Aristotele cap. de oppositis, malum opponi bono contrariè, tum quia 3. contra Gentes, cap. 9. ait bonum & malum commissionis contrahi per differentias positivas, & alia hujusmodi in S. Thoma frequenter reperiuntur.

ma circa malitiam formalem peccati commissionis est dubia.

Docet S. Thomam malum opponi bono contrariè.

Ad illa quæ ex ipso obijciuntur, Respondetur eum per privationem in qua statuit malitiam peccati, subinde intelligere non privationem rectitudinis in actu, sed privationem gratiæ habitualis, in qua perfici & consummari ait rationem peccati. Interdum verò per privationem intelligit recessum positivum à Deo, & boni desertionem, quæ est moraliter privatio. Pro hæc explicatione facit quod ex ipso paulò superius attulimus, bonum scilicet & malum opponi contrariè. Imò secundum eundem sanctum Thomam ex Aristotele, è duobus contrariis, id quod altero est imperfectius, comparatur ad oppositum, sicut privatio ad habitum: unde nigredinem vocat privationem albedinis, frigus caloris, malum boni.

IV.

Variis modis explicari potest S. Thomam, dum malitiam peccati sic esse ait in privatione.

Alia hic obijci solent, ut non esse possibilem puram omissionem, & consequenter quoties quis peccat, posse eum semper & debere clicere actum contrarium: item peccatum commissionis & omissionis convenire in unâ aliquâ ratione peccati, &c. quæ commodius solventur infra, cum de peccato omissionis.

V.

Quædam hic obijciuntur, quæ spectant ad puram omissionem.

DISPUTATIO CI.

Inquiruntur quedam circa peccatum commissionis.

SECTIO PRIMA.

Vtrum peccatum ideo sit malum quia contra Legem, seu quia prohibitum.

I. Certum est multa esse mala, & peccata quia sunt prohibita.

ULTA ideo esse peccata quia prohibentur, nemini dubium esse potest, illa nimirum, quæ ex se sunt indifferentia, ac proinde ideo solum sunt illicita, quia lex aliqua vel præceptum ea fieri vetat. Sic Judæis olim vetitum erat carnem porcina comedere: sic modò in Ecclesiâ prohibitum est diebus veneris & sabbati vesci carnibus, quod proinde sine dispensatione aut legitimâ causâ facere est peccatum. Querimus itaque in præfenti utrum omnia omnino peccata, ideo peccata sint, quia hujusmodi lege prohibita, ita ut si lex non esset, similiter non esset malum morale, nec peccatum.

Status præfentis quæstionis.

Ratio dubitandi est; hic enim loquendi modus Sanctis Patribus frequens est; sic enim Sanctus Augustinus contra Faustum lib. 22. cap. 27. ait peccatum esse dictum, factum vel concupitum contra legem Dei: item de peccatorum meritis & remissione lib. 2. cap. 16. Neque peccatum erit, inquit, si non divinitus subeatur ut non sit. Idem insinuare videtur sacra Scriptura: sic enim ad Ro. 4. v. 15. dicitur: Vbi non est lex, ibi nec peccatio, ergo de essentia omnis peccati videtur, ut sit contra legem. Quare Joannis primæ, cap. 3. v. 4. peccatum vocatur iniquitas, græcè ανομία quod idem sonat, ac deviatio à lege.

II.

Afferere videntur Patres peccata omnia ideo esse talia quia prohibita.

Propter hæc asserunt nonnulli peccatum omnino ideo esse malum quia à Deo est prohibitum: ita Coroll. 3. p. tract. de vitâ spirituali lect. 1. coroll. 10. S. Bonaventura in 2. dist. 34. dub. 4. Okam in 2. Quodl. 19. ad dubium 3. & 4. & Victoria, & alii. Sed contra: quedam enim sunt peccata adeo mala, & ex se & objecto turpia, qualia sunt odium Dei, blasphemia, & alia hujusmodi.

III.

Prima sententia est omnino peccatum ideo esse malum, quia prohibitum.